

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sžso/15/2014
Identifikačné číslo spisu:	4013200540
Dátum vydania rozhodnutia:	25.03.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:4013200540.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci žalobkyne I. C., nar. XX.XX.XXXX, X. XX, T. R., zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. CIMRÁK s.r.o., Štefánikova 7, Nitra, proti žalovanému Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Špitálska 8, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPS/US1/SSVODPPK/BEZ/2013/8350/Pu zo dňa 14. mája 2013, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/113/2013-38 zo dňa 19. novembra 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/113/2013-38 zo dňa 19. novembra 2013, p o t v r d z u j e .
Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Konanie pred prvostupňovým súdom

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Nitre podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zamietol ako nedôvodnú žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala zrušenia rozhodnutia žalovaného č. UPS/US1/SSVODPPK/BEZ/2013/8350/Pu zo dňa 14.05.2013 a vrátenia mu veci na ďalšie konanie. Žalovaný týmto rozhodnutím zamietol odvolanie a potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu č. NR1/OPPNK_ĹZP/SOC/2013/22190 zo dňa 07.03.2013, ktorým bol žalobkyni s účinnosťou od 01.01.2010 znížený peňažný príspevok na opatrovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím mesačne na výšku 46,38 % sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu ustanovenú v § 2 písm. a/ zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z dôvodu, že rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo dňa 16.01.2013 bol žalobkyni priznaný starobný dôchodok od 10.12.2009.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že z predloženého administratívneho spisu žalovaného zistil, že žalobkyňa si v roku 2008 podala žiadosť o poskytovanie peňažného príspevku za

opatrovanie občana s ťažkým zdravotným postihnutím Y. H., ktorý jej bol priznaný rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Nitre zo dňa 14.10.2008 s účinnosťou od 01.08.2008 a následne bol znižovaný alebo zvyšovaný podľa majetkových pomerov žalobkyne. Dňa 13.02.2013 bolo správne orgánu prvého stupňa predložené rozhodnutie Sociálnej poisťovne ústredie zo dňa 16.01.2013, ktorým bol žalobkyni od 10.12.2009 priznaný starobný dôchodok v sume 46,40 € a tento jej bol v ďalšom období zvýšený postupne na 61,70 € (od 01.01.2013). Výplatenie starobného dôchodku žalobkyni spätne od 10.12.2009 počas poberania peňažného príspevku na opatrovanie je nepochybne takou zmenou, ktorá má vplyv na výšku poberaného peňažného príspevku, takže bolo povinnosťou správneho orgánu rozhodnúť o zmene výšky poberaného peňažného príspevku v zmysle § 45 ods. 11 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Súd preto dospel k záveru, že bol daný zákonný dôvod na to, aby bol žalobkyni znížený peňažný príspevok na opatrovanie ťažko zdravotne postihnutej osoby, a to od 01.01.2010, a že rozhodnutím žalovaného zo dňa 14.05.2013 žalobkyňa nemohla byť poškodená na svojich právach.

II.

Odvolaie žalobkyne a vyjadrenie žalovaného

Proti uvedenému rozsudku súdu prvého stupňa podala žalobkyňa včas odvolanie, v ktorom uviedla, že nespochybňuje, že jej bol dodatočne vyplatený príjem za určité obdobie a ten musí mať vplyv na výšku ňou poberaného peňažného príspevku na opatrovanie podľa § 40 a nasl. zákona č. 447/2008 Z. z., nenamietala ani skutkové zistenia, namietala subsumpciu zisteného skutkového stavu pod zvolené právne normy, teda považuje za sporné, či mali správne orgány rozhodnúť o znížení peňažného príspevku, alebo o jeho spätnom znížení, ktoré výslovne upravuje § 45 ods. 9 a 10 cit. zákona, kým v § 45 ods. 3 a 11, podľa ktorých správne orgány rozhodli, sa slovo „spätne“ nenachádza.

Ďalej namietala výrok rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, z ktorého nie je zrejmé, či sa vychádza z predpisov, platných v čase podania žiadosti o príspevok alebo v čase rozhodovania, resp. v čase priznania príspevku. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku takisto nie je zrejmé, prečo bol postup a rozhodnutie správnych orgánov v súlade so zákonom, keď rozhodli o spätnom znížení predmetného príspevku podľa zákonných ustanovení, ktoré spätnú zmenu vôbec neupravujú. Súd sa tiež v konaní nezaoberal všetkými námietkami žalobkyne, preto jeho rozhodnutie považuje za arbitrárne a nezrozumiteľné, pričom poukázala na viaceré rozhodnutia Ústavného súdu SR. Navrhla preto, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie alebo aby ho zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že sa stotožňuje s rozhodnutím prvostupňového súdu. Žalobkyňa v odvolaní v podstate namietala tie isté dôvody, ktoré uviedla v žalobe, pričom má za to, že so žalobnými dôvodmi sa krajský súd dostatočne a náležite vysporiadal v odôvodnení svojho rozhodnutia. Podľa jeho názoru právne závery súdu sú v súlade so zisteným skutkovým stavom a vyložený právny záver opierajúci sa o § 40 ods. 1, 10 a § 45 ods. 3, 11 zákona č. 447/2008 Z. z. a § 250i ods. 1 OSP je v súlade s výsledkami dokazovania. Stotožňuje sa so záverom súdu, že ust. § 45 ods. 9, 10 tohto zákona, na ktoré žalobkyňa v podanej žalobe poukazovala, nebolo možné v predmetnej veci aplikovať, nakoľko riešia inú právnu situáciu.

Podľa ustálenej judikatúry v slovenskom právnom systéme právne posúdenie veci je nesprávne, ak súd posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo právnej normy, síce správne určenej, ale nesprávne vyloženej, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval, čo žalobca nepreukázal, preto jeho námietky žalovaný považuje za nedôvodné. Nesúhlasí s tvrdením, že rozhodnutie súdu je arbitrárne a nepreskúmateľné, pretože v jeho odôvodnení je náležite vecne opísaný skutok s uvedením dôkazov, ktoré boli podkladom pre vydanie rozhodnutia. Vzhľadom na uvedené navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť.

III.

Konanie pred odvolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá OSP v spojení s § 211 a nasl. OSP) v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spojitosti s ust. § 250j ods. 1 OSP odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 OSP nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyseľne dospel k záveru, že odvolaniu nemožno priznať úspech.

Deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený 25.03.2015 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania odvolací súd skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného a prvostupňového správneho orgánu. V danej veci odvolací súd posudzoval najmä dôvodnosť námietky, že rozhodnutie krajského súdu je arbitrárne a nezrozumiteľné, čo by malo byť dôsledkom skutočnosti, že z neho nie je zrejmé, na základe čoho súd vyhodnotil preskúmané rozhodnutia ako zákonné.

Ako už uviedla žalobkyňa v odvolaní, skutkový stav nebol v danej veci sporný; nebolo sporné, že jej bol dodatočne vyplatený príjem za určité obdobie a ten musí mať vplyv na výšku ňou poberaného peňažného príspevku na opatrovanie podľa § 40 a nasl. zákona č. 447/2008 Z. z., sporným zostalo, či zákonné ustanovenia, na základe ktorých bolo rozhodnuté o znížení peňažného príspevku, odôvodňovali aj jeho spätné zníženie. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, odbor sociálnych vecí a rodiny ako prvostupňový správny orgán rozhodol o spätnom znížení peňažného príspevku podľa § 40 ods. 1 a 10 a § 45 ods. 3 a 11 zákona č. 447/2008 Z. z., pričom sporná je aplikácia ustanovení § 45 ods. 3 a 11.

Podľa § 45 ods. 3 cit. zákona, opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu sa odníme, jeho výplata sa zastaví alebo jeho výška sa zvýši alebo zníži, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na trvanie nároku na opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu alebo na jeho výplatu. Ak sa zmenia rozhodujúce skutočnosti v priebehu kalendárneho mesiaca a za časť mesiaca patrí opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu vo vyššej výške, vypláti sa opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu vo vyššej výške za celý kalendárny mesiac.

Podľa § 45 ods. 11 prvá veta cit. zákona, ak bol fyzickej osobe počas poskytovania opakovaného peňažného príspevku na kompenzáciu dodatočne vyplatený príjem patriaci za obdobia uvedené v § 18 ods. 8 a tento príjem má vplyv na výšku poskytovaného peňažného príspevku na kompenzáciu, príslušný orgán je povinný rozhodnúť o zmene výšky peňažného príspevku na kompenzáciu alebo o odňatí a zastavení výplaty tohto príspevku za obdobia, ktorej sa táto zmena týka.

Je síce pravdou, že v citovanom ustanovení prvej vety § 45 ods. 11 sa neuvádza slovo „spätne“, ale nahrádza ho znenie o povinnosti rozhodnúť o zmene výšky peňažného príspevku za obdobia, ktorej sa táto zmena týka, čo v prejednávanej veci v zmysle 2. vety cit. ustanovenia § 45 ods. 3 znamená obdobie od 01.01.2010.

Ustanovenie § 45 ods. 9 zákona, ktoré malo byť podľa žalobkyne v tomto prípade aplikované, sa na danú situáciu nevzťahuje, pretože ide o taxatívne vymenované prípady (pod písm. a/ až i/), ktoré zakladajú dôvod na spätnú zmenu peňažného príspevku, medzi ktorými okolnosť dodatočne vyplateného príjmu uvedená nie je, pretože tá je osobitne riešená v ods. 11.

Z uvedeného možno vyvodiť záver, že správne orgány aplikovali správne zákonné ustanovenie, ktoré zakladalo ich povinnosť rozhodnúť o znížení peňažného príspevku vzhľadom na dodatočne vyplatený

príjem, a to za celé obdobie, ktorého sa táto zmena týka, a teda aj krajský súd správne posúdil zákonnosť preskúmaných rozhodnutí a svoj záver v odôvodnení rozhodnutia dostatočne a zrozumiteľne vysvetlil.

Za nedôvodnú považoval odvolací súd aj ďalšiu odvolaciu námietku, že krajský súd sa vo svojom rozhodnutí nevysporiadal so všetkými dôvodmi žaloby. Jednak nekonkretizovala, o ktoré dôvody malo ísť a jednak aj podľa ustálenej judikatúry, vrátane judikatúry ústavného súdu platí, že povinnosťou súdu je reagovať na námietky, ktoré sú významné pre rozhodnutie veci, čo v danom prípade krajský súd nesporne splnil, preto nie je dôvod hodnotiť jeho rozhodnutie ako arbitrárne a nepreskúmateľné.

Pretože v rámci odvolacieho konania nemožno dodatočne dopĺňať ďalšie dôvody namietanej nezákonnosti, ktoré mohli byť uplatnené už v žalobe, inými dôvodmi odvolania sa už odvolací súd nezaoberal.

Vzhľadom na uvedené sa odvolací súd stotožnil so záverom krajského súdu o zákonnosti preskúmaných rozhodnutí s tým, že zamietnutie žaloby ako nedôvodnej bolo zo strany krajského súdu opodstatnené a jeho odvolaním napadnuté rozhodnutie ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP potvrdil.

Odvolací súd o trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože žalobkyňa nebola úspešná a žalovaný nemá na ich náhradu zákonný nárok.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.